

Aan de fractie van Groen Links
t.a.v. J. Kraaijeveld en V. Vintges

Postadres
Gemeente Nijmegen
Afd. Stadsontwikkeling
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Bezoekadres
Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen

T 14 024
nijmegen.nl

Contactpersoon
Peter Smaal
p.smaal@nijmegen.nl

ons kenmerk
D230202405

Datum 7 maart 2023
Betreft Aanvraag kapvergunning voor bomenkap in
Koudenhoek Noord

Geachte mevrouw Kraaijeveld en de heer Vintges,

De fractie van Groen Links heeft vragen gesteld naar aanleiding van de kapvergunning voor de kap van 396 bomen in Koudenhoek Noord. Deze kapvergunning is aangevraagd in verband met de ontwikkeling van een woonwijk van circa 375 woningen in Koudenhoek Noord.

Alvorens de acht vragen te beantwoorden geven wij een toelichting op de insteek van dit plan. Dit om de bomenkap in het juiste perspectief te plaatsen. Wij bieden daarnaast aan om in maart, als wij een Voorlopig stedenbouwkundig en landschappelijk ontwerp hebben, de raad verder te informeren over de planvorming.

Voor Koudenhoek Noord wordt een landschappelijke woonwijk ontwikkeld, waarbij het oorspronkelijke rivierenlandschap met natte laagtes en oeverwallen weer in ere wordt hersteld. Daarbij is de bestaande beplanting in het huidige ontwerp zo veel mogelijk geïntegreerd. De gemeente kan helaas niet alle bomen handhaven omdat deze bomen in een matige staat verkeren (zie verder voor een meer gedetailleerde beschrijving hiervan) en/of (in een beperkt aantal gevallen) op plekken staan waar in het nieuwe plan andere functies komen. Bij dit laatste punt is altijd zorgvuldig gekeken in hoeverre de nieuwe functies zo ingepast kunnen worden dat bomen kunnen blijven bestaan. Ter compensatie van de kap wordt in het landschapsplan herplant van inheemse bomen voorgesteld waarbij de bomen in robuuste grotere groenstructuren worden gezet.

We kiezen voor herstel en versterking van het landschappelijke karakter van Koudenhoek Noord door in te zetten op drie belangrijke elementen.

Griftdijk als historisch lint

Het historische lint, met de Griftdijk als belangrijk element, willen we versterken door (1) een beplantingstructuur te kiezen met boerenhagen zoals meidoorn en sleedoorn en (2) achter de eerste rij woningen aan de Griftdijk een robuuste groene zone te maken als overgang naar de achtergelegen komgronden. Daarmee benadrukken we het Griftdijk lint.

Terugbrengen komgrondengebied

In het komgronden gebied heeft in een heel ver verleden (uitlopers van) de rivier gestroomd. Het is een vochtiger, klei-achtig strangengebied dat we willen ontwikkelen tot een gebied met diverse soorten beplantingen, wat ruiger (want minder vaak gemaaid) in combinatie met delen waarin de begroeiing korter gehouden wordt zodat deze een meer recreatieve functie krijgen. Hier ligt ook een soort 'superwadi', een lange vochtige zone die gevoed wordt

door het schone water dat uit de saneringslocatie in het oostelijk deel van Koudenhoek komt, waar vervuild grondwater (vanuit Philips in de Thermion tijd) wordt schoongemaakt en in het gebied gebracht. Kortom, een substantieel groen hart met een forse maat.

Oostelijke boszone

Meest oostelijk komt dan een bosachtige zone met inheemse bomen waar soorten als de ransuil, marterachtigen, roofvogels zich thuis voelen. Hier is veel aandacht voor de ecologie, biodiversiteit, klimaatadaptatie.

Binnen deze landschappelijke structuur worden woonclusters gemaakt. Deze kenmerken zich doordat zij 'omspoeld' worden door het landschap; ook hebben de grotendeels collectieve binnenterreinen van de clusters een groen karakter. Uiteraard gelden hier ook de uitgangspunten van natuurinclusief bouwen. De auto is in dit gebied te gast aan randen, met geconcentreerde groen ingerichte parkeerplaatsen.

Op verschillende wijzen wordt klimaatadaptatie en biodiversiteit gerealiseerd:

Er is veel ruimte om water in het gebied op te vangen, vast te houden en gereguleerd af te voeren via wadi's en de centrale vochtige strang (superwadi). Hiermee creëren we een gevarieerd milieu met verschillende vochtigheidsgraden waardoor er een rijk palet aan (inheemse) struiken, planten en bomen kan ontstaan. We planten veel nieuw struikgewas en nieuwe bomen ter voorkoming van hittestress. Daarnaast maken we aanzienlijk minder verharding in vergelijking tot reguliere (Vinex) wijken. Deze verhardingen worden ook waar mogelijk in het groen uitgevoerd (halfverhard e.d.)

De kern van het plan is dus wonen omgeven door groen, het terugbrengen van allerlei landschappelijke elementen met diverse inheemse soorten, zowel struiken als bomen, waardoor het gebied een erg groen karakter zal krijgen.

1. Klopt het dat de gemeente Nijmegen 582 bomen wil kappen in de Koudenhoek? Kan het college een kaart overhandigen met daarop de te kappen bomen en welke soort of dat het hier gaat om gemeentelijke bomen dan wel particuliere bomen?

De kapvergunning betreft 396 bomen. Dit zijn allen 'gemeentelijke' bomen. Er zullen in een latere fase nog bomen gekapt moeten worden in de zuidoost hoek op particulier terrein, waar sportvelden zijn gepland. Deze bomen hebben wij nog niet in kaart gebracht.

In figuur 1 zijn de te kappen bomen alsmede de te behouden bomen weergegeven.

Figuur 1 Overzicht van te kappen en te behouden bomen

Toelichting op de te kappen bomen:

Legenda nummer 1 en 2

Deze 81+54 bomen zijn voortgekomen uit twee oude verwaarloosde coniferen hagen (exoot schijnycypres, *chamaecyparis lawsoniana*) die we willen vervangen door inheemse boerenhagen en bomen die beter aansluiten op de landschappelijke structuur van de Griftdijk.

Legenda nummer 4 en 5

In het gebied van Koudenhoek noord is het de bedoeling dat de bestaande inheemse bomen zoveel mogelijk worden hergebruikt. Er staan echter twee windsingels van Italiaanse populier (118+69 stuks) met een matige kwaliteit. Deze windsingels zijn 20 jaar geleden aangeplant rondom de kassen en in het verleden een aantal keer gesnoeid. Wat nu goed te zien is, is rot in de kroon en de dichte aanplant. De windsingels worden door deze dichte aanplant nooit een volwaardige singel omdat ze niet voldoende ruimte hebben om door te groeien tot gezonde bomen. Voor de toekomstige woonwijk zou een onveilige situatie kunnen ontstaan als deze bomen door hun matige kwaliteit omvallen en/of grote takken afbreken in de openbare ruimte. Het hout en de takken die vrij komen met de kap worden gebruikt in takkenrillen waardoor ze bescherming bieden aan insecten en vogels in het gebied.

Legenda nummer 3

De 70 berken (bij benadering geteld) is bosplantsoen, apv 4.10 onder c: bos en bosplantsoen: houtopstand, bestaande uit hoofdzakelijk bomen met een stamdiameter < 20 cm, soms in combinatie met een onderbegroeiing van struiken en kruiden met een oppervlakte van minimaal 150m². Een deel van deze opslag blijft bestaan in de

vorm van een nat berkenbroekbosje. Er wordt nog onderzocht of dit bosje vergroot kan worden zodat de spontane opslag verder uitgroeit tot een volwassen stadium. In de natte laagten (slenken, één van de hoofdthema's wordt in de wijk) voegen we berkenbroekbosjes toe die zich spontaan kunnen ontwikkelen.

Legenda nummer 6 en 8

De 4 Bolesdoorns aan de dijkstraat zijn wel aan de kapvergunning toegevoegd maar bij nader inzien kunnen daarvan 3 stuks behouden worden. De vierde bolesdoorn ligt in de lijn van de nieuwe toegangsweg naar de wijk en hiervoor vragen we wel een kapvergunning aan. In samenspraak met de bewoner van Griftdijk 20 is overwogen om de bolesdoorn te herplanten op privéterrein maar omdat herplant in deze omvang geen garantie geeft dat de boom ook daadwerkelijk aanslaat hebben we daarvan afgezien.

Onderstaande foto's geven een beeld bij elk beschreven punt

1: Uitgegroeide coniferen hagen 81+54 stuks

2: windsingels 118+ 69 stuks

3: Opslag van berken en boswilg in een droge sloot

4: Bolesdoorn die op de plaats staat van de inrit van de nieuwe weg.

2. Kan het college aangeven of dit alle bomen zijn die in dit gebied gekapt worden, worden er nog bomen gespaard en om hoeveel bomen en welke bomen gaat het dan?

Ja, dit zijn alle bomen die gekapt worden in dit gebied (met de kanttekening bij de beantwoording van vraag 1 over bomen op particulier terrein).

Er blijven ook bomen gespaard. Zie ook figuur 1.

- Zes wilgen alsmede een houtwal van 20 bomen in de noordwesthoek (legenda nummer 10);
- Een deel van het bosplantsoen (legenda nummer 16)
- Een schietwilg (legenda nummer 15)
- Dertig Italiaanse populieren achter de Griftdijk (legenda nummer 11)
- Drie esdoorns achter de Griftdijk (legenda nummer 12)
- Te verplanten hazelaars (legenda nummer 9)
- Vijf walnootbomen (legenda nummer 13)
- Acht schietwilgen / meidoorn (legenda nummer 17)
- Eén walnootboom (legenda nummer 14)

3. Is bij de aanbesteding/opdrachtverlening van de gebiedsontwikkeling van dit terrein opdracht gegeven om bomen(rijen) te sparen dan wel bomen te verplaatsen, en/of kon bij de aanbestedingscriteria punten verdiend worden met behouden van bomen/bomenrijen? Kunt u dit aantonen? Zo nee waarom niet?

Er is geen aanbesteding of opdrachtverlening voor deze ontwikkeling geweest omdat het hier gaat om een ontwerp van de openbare ruimte waar we als gemeente zelf mee aan de slag zijn. Koudenhoek Noord wordt een wijk die zich onderscheidt van de andere wijken in dit deel van de Waalsprong door in het stedenbouwkundig / landschappelijk ontwerp de nadruk te leggen op wonen in een groen, klimaatbestendig landschap met beperkte infrastructurele voorzieningen. Daarom is ook zorgvuldig gekeken naar bestaand groen en bestaande bomen die behoudenswaardig zijn. Ook worden bomen uit Koudenhoek Zuid (die op een plek staan waar een geluidscherm komt) verplaatst naar Koudenhoek Noord.

4. Is in de ontwerpfase van de gebiedsontwikkeling rekening gehouden met de waarde van bomen/bomenrijen ten behoeve van klimaatadaptatie, waterberging, luchtzuivering, CO2 opslag, schaduwwerking, esthetische waarden e.d.? En heeft dit geleid tot het behouden van waardevolle bomen/bomenrijen in het plan. Kunt u dit aantonen? Zo nee waarom niet?

Ja, ongeveer de helft van de bomen waarvoor de kapvergunning is aangevraagd gaat weg omdat deze bomen in slechte staat zijn. Daarnaast is er een windsingel met circa 200 bomen die zodanig is aangeplant en niet goed onderhouden dat deze weinig tot geen kans heeft om tot een volwaardige singel uit te groeien. Bomen die nog goed zijn, zijn behouden gebleven. Bij de keuze van de woonvlekken en de infrastructuur is hier dan ook rekening mee gehouden. Deze bomen leveren een bijdrage aan de in de vraag genoemde thema's. Daarnaast worden, zoals in de inleiding van deze notitie al is aangegeven, nog nieuwe bomen en struiken aangeplant, die ook een bijdrage leveren aan deze thema's.

5. Is er nog een mogelijkheid om (delen van) dit bomenbestand te sparen, bijvoorbeeld door kleine aanpassingen in het ontwerp, danwel in de uitvoering van de werkzaamheden, of moet dan de gehele gebiedsontwikkeling over gedaan worden? Zo nee waarom niet?

Op dit moment wordt het voorlopig stedenbouwkundig ontwerp afgerond. Het definitieve ontwerp zal in september gereed zijn. Gezien de zorgvuldige analyses en afwegingen die gemaakt zijn over de al dan niet te kappen bomen, gezien het feit dat in het grootste deel van de gevallen de slechte staat van de bomen de reden van kap is en gezien het feit dat we al ver zijn in het ontwerp is het niet wenselijk om het ontwerp nog te wijzigen. Het zou dus ook geen 'winst' opleveren (in de zin van minder te kappen bomen) als we het ontwerp wijzigen.

Voor 3 van de 4 waardevollere Bolesdoorns blijkt de kapvergunning niet nodig en deze kunnen dus alsnog gehandhaafd worden.

6. Bent u met ons de mening toegedaan dat in het kader van het nieuwe bomenbeleid hier een kans is blijven liggen om (delen van) het bomenbestand op deze locatie te kunnen sparen? Zo nee waarom niet?

In Koudenhoek noord is alle aandacht uitgegaan naar handhaving van de waardevolle bomen. Wij zijn daarom niet van mening dat kansen zijn blijven liggen. In tegendeel, in dit gebied is juist gekozen voor een plan waarin de oorspronkelijke landschappelijke kwaliteiten en de ecologische kansen zo goed mogelijk benut worden. Bomen van waarde zijn gespaard gebleven. Er komt een natte zone door het gebied die veel kansen biedt voor flora en fauna en een bijzonder landschappelijk element vormt. Het aantal woningen dat hier gerealiseerd gaat worden is terug gebracht van 420 naar circa 375, teneinde meer ruimte te creëren voor landschap, groen, bomen. Eveneens is de infrastructuur geminimaliseerd zodat er relatief weinig verharding is. Ter illustratie hiervan: waar in een regulier VINEX-woongebied infrastructuur ongeveer 30% van de ruimte inneemt en openbaar / collectief groen 15% zal dat in Koudenhoek Noord voor infrastructuur een kleine 20% zijn en voor openbaar / collectief groen circa 50%. Koudenhoek Noord zal dus echt een groene wijk worden.

7. Heeft het college al compensatieplannen gemaakt waar deze extra 582 bomen (of een veelvoud, omdat een oude grote boom veel meer waarde heeft dan een dan klein net aangeplant boompje) (in de toekomst) moeten worden aangeplant? Zo nee waarom niet?.

Zie hiervoor de toelichting op het ontwerp in het kader hierboven. Ter compensatie van de kap wordt in het landschapsplan dus gekozen voor herplant van inheemse bomen (en struiken), waarbij de bomen in robuuste grotere groenstructuren worden gezet. De exacte aantallen van herplant zijn op dit moment nog niet bekend.

8. Bent u bereid om deze aanvraag bij de ODRN te herzien? Zo nee waarom niet?

Wij denken en hopen dat met de antwoorden op de vragen duidelijk is geworden dat we uiterst zorgvuldig zijn geweest in het aanvragen van de kapvergunning. Voor 3 van de 4 Bolesdoorns blijkt de kap niet nodig, dus die blijven gehandhaafd. De kapvergunning hoeft daarvoor niet gewijzigd te worden, want het verlenen van de vergunning betekent niet dat die dan ook volledig uitgevoerd moet worden. Het is derhalve naar onze mening niet zinvol en niet nodig om de kapvergunning te herzien.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders van Nijmegen

A.P.W. van de Klift
gemeentesecretaris`

H.M.F. Bruls
burgemeester